

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11196
Tarih : 19.03.2025

10/2545

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin son yıllarda karşılaştığı en ciddi krizlerden biri, demokratik siyasetin aleni bir şekilde hem yargı hem de idare eliyle engellenme çabasıdır. Milletvekilliği adaylıklarının düşürülmesi, dokunulmazlıkların kaldırılması, siyasi partilere kapatma davalarının açılması, muhalif siyasetçilere yargı kumpasları ile ağır cezalar verilmesi, kayyım atanması, mazbata gaspı ile vuku bulan bu stratejilerin tamamının hukuk dışı bir şekilde ve iktidarın müdahalesi/talimatı ile gerçekleşmiş olması demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne büyük zararlar vermiştir.

Bugün İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun diplomasının iptal edilmesiyle başlayan süreç, kendisi ile birlikte, belediye başkanları ve çalışanlarına dönük gözaltı dalgası olarak devam etmiş, demokratik siyaseti engellemeye dönük iktidarın yargı eliyle siyaseti dizayn etmesidir.

İktidarın siyasallaşmış yargı eliyle demokratik siyasete müdahalesinin Türkiye'nin demokratik işleyişinde yaratacağı tahribatların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de uzun yıllardır iktidarların kendine muhalif siyasetçileri hedef almak için bir yöntem olarak kullandığı hukuki, yargısal ve idari manipülasyonlara dair pek çok örnek yaşanmıştır. DEP milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması ve tutuklanmaları, DTP’nin kapatılması, 2016 yılında HDP’li milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılarak Eş Genel Başkan Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ’ın da aralarında bulunduğu birçok milletvekilinin tutuklanması, üç dönemdir Kürtlerin yoğunlukla yaşadığı kentlerde belediyelere atanan kayyımlar, Kobani kumpas davası ve HDP’ye açılan kapatma davası bu yönteme birer örnektir. İktidara muhalif olan siyasetçilerin hukuk dışı yöntemlerle siyaset dışı bırakılması girişimine son örnek İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile ilçe belediye başkanlarına ve belediye çalışanlarına dönük gözaltılardır.

Savcılığın kamuoyuna açıkladığı basın metninde “kent uzlaşısı”nın suç olarak gösterilmesi hukuksuzlukların bir başka boyutudur. Kent uzlaşısı, güçlü yerel demokrasiyi, demokratik uzlaşmayı, o kentte yaşayan bütün kimliklerin, kültürlerin, inançların kent yönetimlerine ortak katılımını esas almaktadır. Kent uzlaşısı aynı zamanda kentin bütün sorunlarının uzlaşısıyla, müzakereyle ortak çözümünü, yerel hizmetlerin, ayırım gözetilmeksizin herkese eşit düzeyde ulaştırılmasını, yerel yönetimlerde kurulan rant mekanizmalarının ortadan kaldırılarak, kent yönetimlerinin halkların hizmetine sokulmasını hedeflemektedir. Bu kavramın siyasallaşan yargı eliyle kriminalize edilmesi bile seçme seçilme hakkına dönük büyük bir hak ihlalini ifade etmektedir. Bu tip yargı operasyonları aynı zamanda kenti var eden, yaşatan sosyal ve siyasal dinamikleri geniş ölçekte kapsayan tüm kurum, kuruluş, işçi, emekçi, ekolojist, kadın, gençlik, halklar ve inanç örgütleri, siyasi partiler, emek ve meslek örgütleri, demokrat ve vicdan sahibi yurttaşları, tüm toplumsal tarafları ve siyasi aktörleri cezalandırmaya yönelik bir amaç taşımaktadır. Kent uzlaşısı yerel demokrasinin temelidir, yerel demokrasinin olmadığı yerde demokrasi ve hukuktan bahsedilemez.

Yine savcılık basın metninde Halkların Demokratik Kongresi’nin de kriminal hale getirilmeye çalışıldığını görüyoruz. HDK, tüm çalışma ve faaliyetlerini halka ve bileşenlerine açık platformlarda gerçekleştirmektedir. HDK’nin kuruluş kongresine aydınlar, sanatçılar, siyasetçiler, insan hakları savunucuları, ekolojistler, inanç temsilcilerinden oluşan binlerce kişi katılmıştır. Sadece kuruluş kongresi de değil, HDK’nin yaptığı tüm kongreler halka açık yapılmış alınan tüm kararlar kamuoyuyla paylaşılmıştır. HDK; Türkiye’de emek ve demokrasi güçlerinin, azınlıkların, ezilenlerin, ötekileştirilenlerin bir araya gelerek oluşturduğu örnek bir temsil platformudur. Buna rağmen 18 Şubat tarihinde 30 HDK’li tutuklanmıştır.

İktidarın seçimlerde kaybettiği belediyeleri yargı yoluyla geri almaya çalışmasının son örnekleri 31 Mart 2024 yerel seçimlerinin ardından Hakkari, Esenyurt, Batman, Mardin, Halfeti, Dersim, Ovacık, Bahçesaray, Akdeniz, Siirt, Van ve Kağızman olmak üzere oniki belediyeye kayyım atanmasıyla gerçekleşmiştir.

Bugün de İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ve belediye başkanları ve çalışanlarına dönük gözaltı dalgası demokratik siyaseti engellemeye dönük bir yargı ve iktidarın ortaklaşa düzenlediği sivil darbedir. Gözaltı operasyonunda ileri sürülen gerekçelerin tamamı bu darbeyi ve hukuksuzluğu örtemeyecek bahanelerdir. Kent uzlaşısını, demokratik siyaseti ve siyasi ortaklaşmayı hedef almak, yerel seçimlerde alınan yenilgiye yargı yoluyla cevap vermektir.

Sonuç olarak seçilmiş siyasetçilere hukuki ve idari müdahaleler, demokratik iradeyi zedelemekte, seçme-seçilme hakkını askıya almakta ve hukuk devleti ilkesi alaşağı etmektedir. TBMM'nin görevlerinin başında demokratik siyaset alanının daraltılmasının karşısında, seçme seçilme hakkının yanında durmaktır. Bu gerekçeyle söz konusu yargı operasyonlarının ülkenin demokratik işleyişinde yaratacağı tahribatların tüm yönleriyle araştırılması elzemdir.